

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 23.12.16

Adam Bodnar

XI.7010.1.2016.AK

Pan Mariusz Błaszczak
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji
ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa

Na tle badanych w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich skarg wyłonił się problem zgłaszania zawiadomień o sytuacji zagrożenia przez osoby niesłyszące. Niepokojący stan rzeczy w tym obszarze sygnalizują również przedstawiciele organizacji pozarządowych prowadzących działalność na rzecz osób głuchych.

Ratyfikacja przez Polskę Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012, poz. 1169) potwierdziła prawo osób z niepełnosprawnościami do pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz poszanowania ich przyrodzonej godności. Artykuł 11 Konwencji obliguje Państwa Strony do podejmowania wszelkich niezbędnych środków w celu zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa osobom z niepełnosprawnościami w sytuacjach zagrożenia. W art. 25 Konwencji podkreślono obowiązek wdrażania działań gwarantujących dostępność dla osób z niepełnosprawnościami usług opieki zdrowotnej bez dyskryminacji. Co istotne, osoby z niepełnosprawnościami powinny mieć zapewniony dostęp do środków komunikacji, w tym technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich, na zasadzie równości z innymi osobami. Środki podejmowane w tym celu przez państwo obejmują rozpoznanie i eliminację przeszkód i barier w zakresie dostępności informacji, komunikacji i innych usług, w tym usług elektronicznych i służb ratowniczych, co zostało wprost wskazane w art. 9 ust. 1 lit. b Konwencji.

Na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego (Dz. U. poz. 1635, z późn. zm.) dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych zapewnia kierowanie krótkich wiadomości tekstowych (sms) do numeru alarmowego 112 do właściwego terytorialnie centrum powiadamiania ratunkowego (z zastrzeżeniami zawartymi w art. 20 ust. 2 i 3 ustawy). Po rozpoczęciu działania centrum powiadamiania ratunkowego lub rozszerzeniu zasięgu terytorialnego obszaru obsługi centrum powiadamiania ratunkowego dostawca publicznie dostępnych usług telefonicznych rozpoczyna realizację obowiązku, o którym mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej informacji o gotowości centrów powiadamiania ratunkowego do odbioru krótkich wiadomości tekstowych (art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy).

W raporcie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji z funkcjonowania systemu powiadamiania ratunkowego w 2015 r. (sporządzonym w dniu 9 lutego 2016 r.) wskazano, że planowane jest rozbudowanie techniczne systemu, pozwalające na obsługę zgłoszeń alarmowych kierowanych za pośrednictwem krótkich wiadomości tekstowych (SMS) oraz wysyłanych z samochodowych systemów informujących o wypadkach drogowych, tzw. zgłoszeń alarmowych eCall” (rozdział III raportu „Plany na przyszłość”). Podobne zapewnienie zawarto w przyjętym przez Radę Ministrów dokumencie „Informacja Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o działaniach podejmowanych w 2015 roku na rzecz realizacji postanowień uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych” (druk nr 855 z dnia 16 września 2016 r.). Zgodnie z jego treścią, w 2015 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w ramach pracy nad rozwijaniem funkcjonalności systemu powiadamiania ratunkowego prowadziło działania na rzecz opracowania zasad odbierania i obsługi zgłoszeń alarmowych przesyłanych na numer alarmowy 112 za pomocą krótkich wiadomości tekstowych (SMS), co m.in. umożliwi także osobom niesłyszącym oraz głuchoniemym przekazywanie zgłoszeń alarmowych w sytuacjach, w których nie będzie możliwe wykonanie głosowego połączenia telefonicznego (rozdział II punkt 2 „Informacja szczegółowa resortów i urzędów centralnych o realizacji w 2015 r. praw osób niepełnosprawnych w zakresie dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny”, podpunkt „Powiadamianie Ratunkowe”).

Z informacji pozyskanych przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich wynika, że **do chwili obecnej nie wprowadzono jednolitego ogólnokrajowego systemu dla zgłaszania sytuacji zagrożenia za pomocą krótkich wiadomości tekstowych (SMS) lub w inny sposób dostępny dla osób głuchych**. Możliwość składania zgłoszeń alarmowych w drodze wiadomości tekstowych istnieje jedynie w kilku województwach w Polsce.

Systemy te nie są wzajemnie powiązane ani ujednolicone oraz funkcjonują tylko na ograniczonym obszarze. Brak jakiegokolwiek możliwości samodzielnego powiadamiania o sytuacjach zagrożenia przez osoby z niepełnosprawnością słuchu zamieszkujące większą część kraju bezpośrednio zagraża ich życiu i zdrowiu. Przedstawiony problem ma zatem charakter priorytetowy.

Biorąc powyższe pod uwagę, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648, z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o poinformowanie o stanie prac nad wdrożeniem systemu odbierania i obsługi zgłoszeń alarmowych przesyłanych na numer alarmowy 112 za pomocą krótkich wiadomości tekstowych (SMS). Będę wdzięczny za przekazanie informacji o planach Ministerstwa w tym zakresie oraz o przewidywanym terminie zakończenia rozbudowy technicznej systemu powiadamiania ratunkowego.